

врегулювання розподілу отриманих податків та підвищення контролю використання бюджетних коштів.

Література.

1. Мищенко С.Г. Стимулирование экономического развития: аспекты налогообложения /С.Г. Мищенко Донець, 2009.307 с.

2. Малініна Н.М. Система показників оцінювання оподаткування у сільському господарстві/ Н.М. Малініна / Науковий вісник державного Херсонського університету. 2014. ч. 5, №8, С.169-172.

3. Ползікова Г.В. Методи та інструменти податкової оптимізації/ Г.В.Ползікова //Економічний простір:електр. наук.вид.2015. №93-С.221-229.URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2015_93_22.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Пилипів Н.І., д.е.н., професор,

П'ятничук І.Д., к.е.н.,

*ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»*

Сучасне середовище, в якому функціонують вітчизняні суб'єкти малого підприємництва, характеризується мінливістю та складністю. Нестабільна економічна ситуація у країні не створює сприятливих умов для розвитку діяльності малих підприємств. Тому у такій ситуації зростає роль нормативно-правового регулювання, яке забезпечить створення належних умов для діяльності суб'єктів малого підприємництва.

Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку та фінансової звітності має за мету регулювання процесу оподаткування, ведення обліку та складання фінансової звітності і являє собою систему законодавчих і нормативних актів, які їх забезпечують. Фінансова звітність, для будь-якого підприємства чи організації є інформаційною основою для здійснення функцій управління. У зв'язку з цим правове регулювання звітності має велике значення для суб'єктів господарювання, тому необхідно детальніше розглянути нормативну базу ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Тому,

для вирішення цього питання необхідним є структурування нормативно-правових актів з питань оподаткування, обліку та звітності на підприємствах малого бізнесу.

У результаті вивчення спеціалізованої літератури встановлено, що особливістю вітчизняного нормативно-правового регулювання оподаткування, обліку і звітності є його блокова структура. Зокрема, доцільно виділити два блоки нормативно-правових документів, а саме: блок нормативно-правових актів загального спектру регулювання питань оподаткування, обліку і звітності та блок нормативно-правових актів окремого (спеціалізованого) спектру регулювання питань оподаткування, обліку і звітності (рис. 1). Перший блок формують документи, які є основними і, норми яких застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності, тобто це закони України, наприклад Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1]; Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО та П(С)БО).

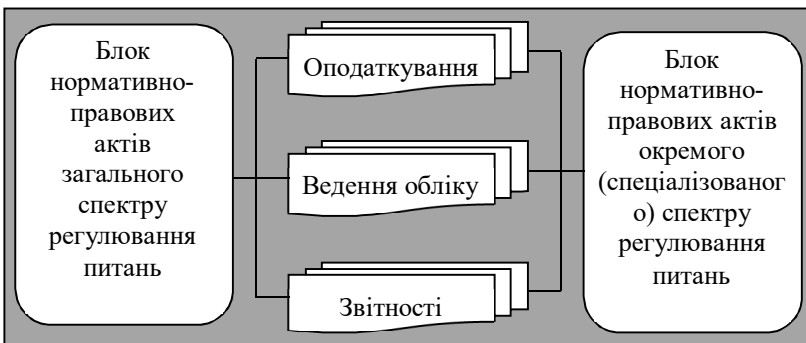

Рис. 1. Структура нормативно-правового регулювання оподаткування, обліку і звітності

Інший блок формують документи, які є спеціалізованими і регламентують питання оподаткування, обліку і звітності залежно від розміру підприємства, специфіки його діяльності тощо (наприклад малі підприємства, неприбуткові організації,

банки і бюджетні установи). Зокрема до документів, які здійснюють регулювання питань оподаткування, обліку і звітності на малих підприємствах відносять: НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [2]; Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств (МСФЗ для МСП) [3]; План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва [4] (спрощений План рахунків); Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами [5].

Досліджено, що нормативно-правові акти, які регулюють питання оподаткування визначають методичні засоби ведення обліку та складання звітності. Зокрема, Податковим кодексом України регламентуються питання щодо оподаткування діяльності підприємств, у тому числі і підприємств малого бізнесу, та визначаються умови застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності для суб'єктів малого бізнесу [6].

Методологічні та методичні питання бухгалтерського обліку в Україні регулюються нормативними документами, які призначені одночасно для малих та інших підприємств. Це стосується також положень (стандартів) бухгалтерською обліку (П(С)БО, норми яких застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (крім бюджетних установ)), отже і малими підприємствами.

З метою полегшення обліку на малих підприємствах наказом Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. № 186 був затверджений спрощений План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва [4]. Застосування спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку для малих підприємств потребує застосування реєстрів, де систематизується і узагальнюється інформація про господарські операції таких суб'єктів. Тому наказом Міністерства фінансів України наказом від 15 червня 2011 р. № 720 затверджено «Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами», які визначають систему реєстрів, порядок і спосіб реєстрації та узагальнення інформації в них без застосування подвійного запису [6].

Зміст і форма фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва, а також порядок заповнення статей звітності визначається НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [3]. Це Положення (стандарт) установлює звітність суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (форма № 1-м) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-м), а також визначає зміст і форму Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (форма № 1-мс) і Звіту про фінансові результати (форма № 2-мс) та порядок заповнення його статей.

Таким чином, на законодавчому рівні в Україні, з одного боку, передбачено єдине нормативне регулювання для всіх підприємств, а з іншого боку, відбувається певна його диференціація відповідно до розмірів підприємства та специфіки його діяльності.

Література.

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», затверджений Верховною Радою України № 996-XIV від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 1591 від 09.12.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO25.aspx>.

3. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств : затверджений Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, від 01.01.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063.

4. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку, наказ Міністерства фінансів України № 186 від 19.04.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>.

5. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Міністерства фінансів України № 422 від 25.06.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=196041.

6. Податковий кодекс України, затверджений Верховною Радою України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.